

SUOMEN VAPAA-AJAN-
KALASTAJIEN
KESKUSJÄRJESTÖ

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

13.1.2023

Varsinais-Suomen ELY-keskus,
Kalatalouspalvelut
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Viite Lausuntopyyntö sähköpostitse 08.12.2022 (VARELY/7728/2022)

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto Loviisan saariston kalatalousalueen kalastuksensäätelyn hakemuksesta

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut Loviisan saariston kalatalousalueen kalastuksensäätelyn hakemukseen ja lausuu hakemuksesta kunnioittavasti seuraavaa.

TAUSTAA

Loviisan saariston kalatalousalue on hakemuksellaan 9.11.2022 pyytänyt, että Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) asettaisi seuraavat kalastuskiellot seuraavin perusteluin:

Jomalsundet: 1.1.–15.3. kaikki kalastus kielletty. Perustelut: mateen kudun turvaamiseksi.

Kullanlahti: 15.5.–30.6. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta. Perustelut: kuhan kudun turvaamiseksi.

Loviisanlahti: 1.4.–30.6. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta. Perustelut: kuhan, ahvenen ja hauen kudun turvaamiseksi.

Hormnäs fjärden: 15.5.–30.6. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta. Perustelut: kuhan kudun turvaamiseksi.

Fasarbyviken: 15.5.–30.6. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta. Perustelut: kuhan kudun turvaamiseksi.

Dalsviks fjärden: 15.5.–30.6. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta. Perustelut: kuhan kudun turvaamiseksi.

Pernajanlahti: 15.5.–30.6. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta ja 1.9.–30.11. kaikki kalastus kielletty lukuun ottamatta katiskaa, silakkaverkkoja, onkimista ja pilkkimistä. Kalastus sallittu perjantaista klo 14:00 sunnuntaihin klo 14:00. Perustelut: 15.5.–30.6. kuhan kudun turvaamiseksi, sekä 1.9.–30.11. kudulle nousevan taimenen ja siian turvaamiseksi.

Kullanlahden, Hormnäs fjärdenin, Fasarbyvikenin ja Pernajanlahden rauhoitushakemuksen osalta haetaan jatkoa vuonna 2022 umpeutuneille päätöksille (Dnro VARELY 1961/5710/2020), mutta nyt haettavat kieltoajat olisivat aiempaa pidempiä. Lisäksi Dalsviks fjärden on uutena kieltopaikkana mukana.

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN KANTA

Kalastuslain 53 § ja 54 § mukaan rajoitukset tai kiellot eivät saa rajoittaa kalastusoikeuden hyödyntämistä eikä heikentää mahdollisuutta hyödyntää yleiskalastusoikeuksia enempää kuin on välttämätöntä rajoituksen tai kiellon tavoitteen saavuttamiseksi ja toteuttamiseksi.

Jomalsundet

SVK hyväksyy ajatuksen *mateen* kalastuskiellosta lajin kudun turvaamiseksi kyseisellä alueella. Lähtökohtaisesti *mateen* kudun turvaamiseksi ei kaikkea kalastusta ole tarkoituksenmukaista kieltää, mutta haettavan alueen pieneen koon takia SVK voi esityksen hyväksyä. Ehdotettu ajankohta on tarkoitukseensa nähden kuitenkin liian pitkä. Made kutee Etelä-Suomen merialueella pääosin tammi-helmikuun vaihteessa, joten tarkoituksenmukainen ja riittävä kalastuskielto olisi siten 1.1.–15.2.

Kullanlahti, Hormnäs fjärden, Fasarbyviken, Dalsviks fjärden ja Loviisanlahti

Kalatalousalueen juuri hyväksytyssä käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on niukasti käsitelty kuhakannan tilaa ja sen kehittymistä. Ainoana aluetta koskevana havaintona todetaan, että: ”*Loviisan kaupungin vesialueella on 1970-luvulta asti järjestetty kuhankalastuskilpailu. Kilpailun tulosten mukaan kuhasaaliit ovat viimeisimpinä vuosina olleet melko pieniä verrattuna vuosiin 2012–2015. Kilpailun aikana on saatu poikkeuksellisen suuria saaliita vuosina 1995, 1997 ja 2010.*” Toisaalta osatavoitteeseen 5 on kirjattu tavoitteeksi kuhakannan pysyminen elinvoimaisena. Toisin sanoen tällä tarkoitetaan, että kuhakanta on nykyiselläänkin elinvoimainen.

Lähtökohtaisesti SVK ei vastusta kuhan kutuaikaista rauhoittamista, kunhan se toteutetaan sekä **ajallisesti, että alueellisesti tarkkarajaisesti, muuta kalastusta tarpeettomasti rajoittamatta**. Liki kaiken kalastuksen kieltäminen Kullanlahdella Hormnäs fjärdenillä, Fasarbyvikenissä sekä Dalsviks fjärdenillä kuhan kudun turvaamiseksi ei ole kalastuslain edellyttämällä tavalla mitoitettu toimenpide, vaan kiello rajoittaa kalastusta tarpeettoman laajasti. Etelä-Suomen merialueen kuha ei ole uhanalainen laji, vaan kannat ovat elinvoimaisia. Lisäksi hakija esittää kalastusta kiellettäväksi näillä alueilla entistä pidemmäksi ajaksi, kuin millä rajoituksia on aiemmin ollut ilman, että perusteluita laajennukselle on esitetty. SVK katsoo, että kalastuskiellon antamiselle haetussa laajuudessa ei ole esitetty riittäviä, kalastuslain edellyttämiä perusteita.

Kuhakannan elinvoimaisuuden ja lisääntymismahdollisuuksien turvaamiseksi tehokkaampaa olisi nostaa kuhan alamitta 45 senttimetriin sekä verkkojen minimisolmuvälin suurentaminen 55 mm:iin. Määräysten tulee kohdella tasapuolisesti kaikkia kalastajaryhmiä. Lisäksi tulisi varmistaa kuhan vapaa liikkuminen kutualueille ja sieltä pois, eli esim. salmet yms. kulkuväylät tulisi pitää pyydyksistä vapaina.

Loviisanlahden muista poikkeavaa ja vielä pidempää kielloa (1.4.–30.6.) haetaan kuhan, ahvenen ja hauen kudun turvaamisen perusteella. Mikään näistä lajeista ei ole uhanalainen, eikä hakija osoita hakemuksessaan tutkittua tietoa näiden paikallisten kalakantojen hiipumisesta. Solmuvälin suurentaminen 55 mm:iin sekä ylämittojen asettaminen olisivat tehokkaampia hoitotoimenpiteitä petokalakantojen vahvistamiseksi.

SVK suhtautuu kuitenkin positiivisesti hakijoiden halukkuuteen toimia kalakantojen vahvistamiseksi. Hakemuksen tärkeimpänä perusteluna esitetyn kalakantojen ja kalojen lisääntymisen turvaamisen lisäksi SVK esittää laajojen kieltoalueiden ja -aikojen sijasta sekä jo yllä mainittujen keinojen lisäksi haukitehtäiksi soveltuvien alueiden selvittämistä. Loviisan saariston kalatalousalueen KHS-luonnoksessa on kirjattu varsin löyhästi kunnostustoimenpiteistä. SVK pystyy tarjoamaan apuaan selvitystyöhön ja mahdolliseen projektin eteenpäin viemiseen. Mikäli alueelle voitaisiin perustaa haukitehdas tai useita, vahvistaisi se/ne alueen merkitystä petokalojen lisääntymisalueena.

Pernajanlahti

Hakijan vaelluskalojen suojelua koskeva tavoite on sinänsä hyvä, mutta nykyinen kalastuslaki jo turvaa vaelluskalojen kulkua merestä lisääntymisalueilleen kieltämällä jokisuualueella vaelluskaloille vahingollisimmat pyyntimuodot, eli isorysäpyynnin, troolauksen ja nuottauksen kokonaan.

Vaikka kalastuskieltoesityksestä on rajattu osa kiellettävistä kalastusmenetelmistä pois, puuttuu esityksestä näyttö siitä, että alueella olisi esiintynyt sellaista pyyntiä, joka uhkaisi tai vakavasti häiritäisi mainittujen vaelluskalojen kulkua. Mikäli kalastaja sattuisi alueelta saamaan saaliiksi esimerkiksi rasvaevällisen taimenen,

olisi se kalastuslain mukaan joka tapauksessa vapautettava. Näin ollen esimerkiksi viehekalastuksen kieltämiselle vaelluskalojen kulun turvaamiseksi ei SVK:n näkemyksen mukaan ole olemassa kalastuslain 53 §:n edellyttämiä perusteita. SVK katsoo, että vaelluskalojen kutunousun ja kalastuskuolleisuuden kannalta suurin riski liittyy verkkokalastukseen ja esittää, että verkkokalastuksen (pois lukien silakkaverkot) rajoittaminen marraskuun loppuun olisi tarkoituksenmukaisin täydennys turvaamaan vaelluskalojen kutuvaellusta kyseisellä alueella. Ratkaisu olisi kalastuslain mukainen, rajoittaen vain sitä kalastusta, mikä on tarpeen tavoitteen saavuttamisen kannalta.

Kalastusta rajoittavien sääntöjen tulisi lisäksi olla mahdollisimman yksinkertaisia. SVK:n Loviisan saariston kalatalousalue-edustajan mukaan nyt esitetyn kaltainen osa-aikainen kalastuskielto on ollut alueella aiemmin käytössä, ja siitä on koitunut paljon ylimääräistä epätietoisuutta niin vapaa-ajankalastajille kuin valvonnallekin.

SVK toteaa lopuksi, että **ehdotetut kieltoalueet ovat erityisesti vavalla tapahtuvan kalastuksen osalta tarkoitukseensa nähden pääosin ylisuuria ja kieltoajat liian pitkiä**. Kyseessä on ehdotuksen pohjalta parisen tuhatta hehtaaria vettä, karkeasti katsottuna. Kalatalousalueen tulisi tarkemmin määrittää keskeisimmät lisääntymisalueet, jonne mahdolliset ja oleellisiin pyyntimuotoihin kohdenneet kiellot myönnettäisiin kalastuslain 53 §:n perusteella. Yleiskalastusoikeuksien kieltämisen tulee olla vasta äärimmäisin keino kalakantojen kehittämisessä. Mikäli hakijalla on yleinen huoli kalastuspaineen suuruudesta hallinnoimillaan alueilla, voidaan omistajien myymien passiivipyödyk- ja monivapalupien ehtoihin sisällyttää alueellisia ja ajallisia rajoituksia.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Marcus Wikström (lausunnon valmistelija)
kalatalousasiantuntija

Olli Saari
toiminnanjohtaja